

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

יעל אלמוג

ע"י ב"כ עו"ד

נגד

הנאשם

טל פודים

אלי זוהר ורועי בלכר

ע"י ב"כ עוה"ד

החלטה

(שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה)

1

2

1. הנאשם נמצא אשם, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בביצוע
עבירות של הנעה בדרכי תרמית לרכוש ניירות ערך והשפעה בדרכי תרמית על
תנודות השער של ניירות ערך, לפי סעיפים 54(א)(1) ו- 54(א)(2) לחוק ניירות ערך
תשכ"ח-1968, וזאת בנוסף לעבירה של אחסון מידע כוזב ועשיית פעולה שתוצאתה
מידע כוזב, לפי סעיף 3(א)(1) לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

8

9

2. ואלו עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם:

10

א. במהלך יום 9.8.99, הפיץ הנאשם 8 הודעות כוזבות ומטעות בלוח ההודעות
שבאתר האינטרנט של חברת "אנליסט" (אנליסט און-ליין), המיועד להחלפת
דעות ורעיונות בתחום שוק ההון בין הגולשים באינטרנט שנרשמו לאתר זה.
הודעותיו של הנאשם התייחסו כולן למניית אורדן תעשיות בע"מ (להלן:
"אורדן"), אשר נסחרת בשיטת הרצף בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

16

ב. הנאשם הפיץ את הודעותיו באתר של אנליסט, כשהוא מזדהה בארבעה שמות
בדויים שונים שמסרו, כביכול, את ההודעות. במקביל להפצת ההודעות, עקב
הנאשם אחר התפתחות המסחר במניית אורדן באותו יום. בהודעות שהפיץ
הנאשם נאמר כי ידוע לו ממקור מהימן המקורב ל"חברת שרם-פודים", כי
חברת לידר מתכוונת להגיש באותו יום הצעת רכש למניות אורדן במחיר של
5 שקל למניה. אביו של הנאשם, יאיר פודים, הוא מבעלי חברת לידר הנפקות

22

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

1 ניירות ערך בע"מ (להלן: "לידר"), שהיא בעלת עניין בחברת אורדן. על
2 ידיעה זו חזר הנאשם שוב ושוב באתר הנ"ל, כשהוא מציין שהוא עצמו קנה
3 את מניית אורדן, ומעיר הערות לגבי מהלך המסחר במניה באותו יום, קרי:
4 עליית השער תוך כדי המסחר.

5
6 ג. הנאשם פרסם את ההודעות דלעיל על מנת להניע אחרים במרמה לרכוש
7 מניות אורדן, ובמטרה להשפיע על שער המניה, והוא אכן הצליח בכך.
8 במהלך המסחר במניה באותו יום (9.8.99), עלה שער המניה מ- 396 נקודות
9 בשלב פתיחת המסחר, לשער של 438 נקודות בעת סגירת המסחר - עליה של
10 10%. הנאשם ידע כי המידע שהפיץ בהודעותיו היה בדוי: בפועל, לא היתה
11 כל שמועה (זולת זו שהפיץ הנאשם) על הצעת רכש של לידר למניות אורדן;
12 לא היתה הצעה שכזאת; והנאשם עצמו לא קנה מניות אורדן - לא באותו
13 יום, ולא בכלל. מכאן, שכוונת הנאשם לא היתה להפיק רווח אישי, ואת
14 המניע למעשיו של הנאשם יש לחפש במחוזות הנפש - לא בתחום הכלכלה -
15 כפי שיפורט להלן.

16
17 ד. בעקבות הודעותיו הנ"ל של הנאשם, רכשו משקיעים שונים מניות אורדן
18 בבורסה, וההודעות אף יצרו ביקושים גדולים, שהביאו לעליית המניה.
19 למחרת אותו יום מסחר, צנח שיערה של המניה ב- 9%, משהתברר כי לא היה
20 כל בסיס לשמועות שהפיץ הנאשם.

21
22 3. ב"כ הנאשם עתר לבית המשפט להטיל עליו עונש של שרות לתועלת הציבור
23 בלא הרשעה, על פי המלצת שירות המבחן, ואילו התביעה מתנגדת להמלצה זו.
24 בעניין זה טענו הצדדים בפני ארוכות, ואף הגישו את טיעוניהם בכתב. יש לסקור,
25 אפוא, תחילה את השיקולים שנקבעו בפסיקה לגבי השאלה אימתי מוצדק להימנע
26 מהרשעתו של נאשם, אשר נמצא אשם בביצועה של עבירה.

27
28 4. בע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ. ויקטור שמש ואח', פד"י (נ) 682, פסק בית המשפט העליון
29 בעמ' 683-684 כי:

30
31 "שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע
32 בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט
33 להסתפק במבחן מבלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי
להימנע מהרשעה מפר את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון
בפני החוק".

על הלכה זו חזר בית המשפט העליון, מפי כבוד השופטת א. פרוקצ'יה, בע"פ
2669/00 מדינת ישראל נ. פלוני, פ"ד נד(3) 685, בעמ' 689.

5. הימנעות מהרשעתו של אדם אשר נמצא אשם בביצוע עבירה בכלל, ועבירה
מסוג פשע בפרט (כמו בענייננו), הינה חריגה ושמורה לנסיבות יוצאות דופן
הנוגעות לאופיו של העבריין, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית והנפשית,
מצבו השכלי, טיב העבירה שעבר, וכל נסיבה מקלה אחרת. שיקולים אלו נקבעו
בסעיף 1 לפקודת המבחן (נוסח חדש), התשכ"ט 1969-, והם יפים גם לעניין צו
שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה מכח סעיף 71א. (ב) לחוק העונשין,
התשל"ז 1977-. ואלו הכללים שנקבעו בפסיקה לגבי הימנעות מהרשעה:

א. כלל היסוד הוא כי "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק
הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה, נוקט בית המשפט
לפעמים בחלופה של הטלת מבחן ללא הרשעה" (דברי הנשיא מ. שמגר
בבר"ע 432/85 גדעון רומנו נ. מדינת ישראל (תקדין עליון, כרך 385(3),
תשמ"ה-תשמ"ו עמ' 737; ע"פ 2083/96 תמר כתב נ. מדינת ישראל, תקדין
עליון כרך 97(3) תשנ"ז-תשנ"ח 1997-, עמ' 214; ע"פ (ת"א) 1828/93 בנק
למסחר בע"מ ואח' נ. מדינת ישראל, פ"מ תשנ"ו (ג) 395).

ב. זאת ועוד: "הימנעות מן העבירה הופכת, כמובן, באופן תיאורטי לקשה יותר
ככל שהעבירה חמורה יותר ... כאשר מדובר בשורה של עבירות חמורות ...
הופך עניין התחליף לענישה המצויה לנושא קשה עוד יותר ליישום" (בר"ע
432/85 הנ"ל).

ג. בבואו לשקול את האפשרות של הימנעות מהרשעה, מצווה בית המשפט
לשקול גם את הצורך בהרתעה אפקטיבית של עבריינים אחרים, ואת
האינטרס הציבורי (ע"פ 2083/96 הנ"ל בענין כתב; ע"פ 2669/00 הנ"ל בענין
פלוני; ע"פ (ת"א) 1134/94, וע"פ 1356/94 מדינת ישראל נ. ג'ורג' ואח' - לא
פורסם).

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

ד. הימנעות מהרשעה הולמת "נסיבות יוצאות דופן בהן אינו מתגלה פגם או פסול באורחותיו של הנאשם או בפעולותיו בקשר למעשה בו הוא מואשם ... " (רע"פ 4737/94 אליהו אפרתי נ. מדינת ישראל - תקדין עליון כרך 94(4) תשנ"ד-תשנ"ה).

ה. בעבירות חמורות, כמו שוחד, חייב בית המשפט "להטביע חותם פליליות" על ידי הרשעת הנאשם, שאם לא כן עלול הוא להעביר מסר הפוך מן המתחייב, כאילו ומדובר בעבירה שהיא "נסלחת" (ע"פ 419/92, 643/92, 651/92 מדינת ישראל נ. חיים כהן ואח', פ"ד מז(3) 825, בעמ' 837).

6. בע"פ 2083/96 הנ"ל בעניין כתב, הדגישה כב' השופטת דורנר כי תכליתם של סעיף 71א. לחוק העונשין וסעיף 1 לפקודת המבחן הינה שיקומית, אך הוסיפה:

"ואולם, כידוע, שיקומו של נאשם - הגם שהוא מהווה שיקול מהותי שלציבור כולו עניין בו - הינו אך אחד משיקולי הענישה, שאליו מתווספים שיקולים אחרים הנובעים מאופיה של העבירה.

אכן ענישתו של נאשם היא אינדוידואלית, ובית-המשפט בוחן עניינו של כל נאשם ונאשם ואינו קובע את עונשו אך על-פי מהות העבירה. ואולם, מהותה של העבירה, הצורך בהרתעת הרבים, ובעבירות שקורבנן אינו הפרט אלא הציבור כולו אף הוקעת מעשה העבירה - בצירוף מדיניות ענישה אחידה ככל האפשר על-יסוד שיקולים אלה - כל אלה משמשים כגורמים העלולים לגבור אף על שיקומו של הנאשם.

הימנעות מהרשעה אפשרית איפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל."

המשנה לנשיא, כבוד השופט ש. לוי, פרט בע"פ 2083/96 הנ"ל בעניין כתב, קווים מנחים, שאינם ממצים, להימנעות מהרשעה, ככל שמדובר בהיבט השיקומי של הנאשם, ואלו הם:

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

1 "א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם?
2 (ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה?
3 (ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד
4 ולתפקיד;
5 (ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים;
6 (ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות;
7 (ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות
8 כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית?
9 (ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה?
10 האם הוא מתחרט עליה?
11 (ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם.
12 (ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם."
13

14 ואולם - הדגיש המשנה לנשיא כבוד השופט ש. לוי - כנגד שיקולים שיקומיים אלו
15 יש להביא בחשבון גם שיקולים שבאינטרס הציבור, השמים דגש על חומרת
16 העבירה ונסיבותיה, כמו גם על האפקט הציבורי של ההרשעה; כדבריו: "הכלל
17 הוא שיש להרשיע נאשם שעבר עבירה, ומי שטוען את ההיפך שומה עליו לשכנע
18 את בית המשפט ששיקולי השיקום גוברים במקרה האינדיווידואלי על השיקולים
19 שבאינטרס הציבור".
20

21 7. בע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ. פלוני, פ"ד נד(3) 685, סיכמה כבוד השופטת
22 א. פרוקצ'יה את ההלכות בנושא כדלקמן, בעמ' 689-690:
23

24 "משנתבקש בית-המשפט לשקול אימתי יחיל את הכלל המדבר
25 בחובת הרשעה ומתי יחיל את החריג בדבר הימנעות מהרשעה,
26 נדרש איזון שיקולים המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול
27 נסיבותיו האינדיווידואליות של הנאשם. בראיה כוללת, נשקל
28 מן הצד האחד הצורך במיצוי של ההליך הפלילי בדרך של
29 הרשעת העברין כדי להשיג בכך, בין היתר, את גורם ההרתעה
30 והאכיפה השיוויונית של החוק. שיקול ציבורי זה פועל במשנה
31 תוקף ככל שחומרת העבירה גדולה יותר, והנזקים לפרט ולציבור
32 מביצועה גוברים.
33

34 כנגד השיקול הציבורי נשקל עניינו של הפרט הנאשם, ובמסגרת
35 זו נבחנים נתונים שונים הנוגעים אליו, וביניהם - טיב העבירה
36 שעבר וחומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי
37 לו מההרשעה. באשר לנאשמים בגירים, במאזן השיקולים
38 האמור גובר בדרך כלל השיקול הציבורי, ורק נסיבות מיוחדות,
39 חריגות ויוצאות-דופן ביותר תצדקנה סטיה מחובת מיצוי הדין
40 בדרך הרשעת העברין, וזאת, לרוב, כאשר עלול להיווצר יחס
41 בלתי סביר בין הנזק הצפוי מההרשעה בדין לבין חומרתה של
42 העבירה והנזק הצפוי לעברין מההרשעה".
43

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

לאורם של כללים מנחים אלו שנקבעו בפסיקה, תבחן שאלת הרשעתו של הנאשם בתיק זה, תוך התייחסות לרקע לביצוע העבירות ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

8. הנאשם גרם במעשיו נזק למשקיעים אחרים בבורסה, עובדה שניתן להסיקה מכך שמחזור המסחר במניית אורדן באותו יום הגיע ל- 1,900,000 ש"ח - פי שניים מהמחזור היומי הממוצע בתקופה שקדמה לכך. נזק זה לא ניתן לכימות או אומדן של ממש. ואולם התביעה הדגישה בטיעוניה - ובצדק - כי הנזק העיקרי הנובע ממעשים מן הסוג שביצע הנאשם, הוא זה הנגרם לאמון הציבור בשוק ההון, ולא דווקא הנזק שנגרם לאותם משקיעים שפעלו במסחר על סמך השמועות שהפיץ הנאשם. אכן, סקירת הפסיקה הנוגעת לעבירות של הנעה בתרמית לרכוש ניירות ערך והשפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך, שמה את הדגש בצורה ברורה על האינטרס הציבורי שבניהול שוק הון יעיל, הזוכה לאמון הציבור, ואשר מתנהל בהגינות ובשקיפות כלפי כל המשקיעים.

9. סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח 1968 - קובע לאמור:

"(א) מי שעשה אחד מאלה ...
(1) הניע או ניסה להניע אדם לרכוש או למכור ניירות ערך ועשה זאת באמרה, בהבטחה או בתחזית - בכתב, בעל פה או בדרך אחרת - שידע או היה עליו לדעת שהן כוזבות או מטעות, או בהעלמת עובדות מהותיות";

בהתייחסו לעבירה זו אמר כבוד הנשיא א. ברק בע"פ 5052/95, 5109, 5111 ואקנין ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 642, בעמ' 653:

"הוראה זו באה להגן על הציבור הרחב בכלל, ועל ציבור המשקיעים בפרט, מפני תרמית בניירות ערך. היא נועדה להבטיח הגינות במסחר בניירות ערך. היא באה למנוע יתרון בלתי הוגן. היא באה לאפשר קיומו של שוק ניירות ערך משוכלל ובורסה תקינה. היא מכוונת להבטיח מידע אמין אשר יאפשר הערכת הסיכון והסיכוי בכל השקעה. היא מבוססת על הצורך לקיים את אמון הציבור בשוק ניירות הערך. אכן, מטרתו של סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך היא להבטיח, ככל שניתן, מודעות של הצדדים לעיסקה בניירות ערך לעובדות הרלוואנטיות המהותיות שביסודה, בלי שצד אחר ינצל באורח בלתי לגיטימי יתרון שיש לו על פני הצד האחר. ודוק: סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך לא בא להבטיח השקעות מוצלחות; הוא לא בא למנוע מעשי טיפשות וסכלות; הוא לא בא להסיר

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

סיכונים טבעיים המונחים ביסוד השקעות כספיות. כל מטרתו של סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך היא לאפשר הכרעה ראציונאלית, על בסיס מידע גלוי ונאות (ראה ע"א 5320/90 א.צ. ברנוביץ נכסים והשכרה בע"מ נ' רשות ניירות ערך (1)).

דברים דומים אמר בית המשפט העליון ברע"פ 2184/96 חיים חרובי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 114, פסקה 10; ע"א 218/96 ישקר בע"מ נ' דיסקונט השקעות בע"מ (לא פורסם); ע"א 1828/93 רשות לניירות ערך נ' גיבור סבריינה, פ"ד מט(3) 172, 186; ע"פ 8573/96 מרקדו ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 481, 519; רע"פ 4827/95 ה.ג. פולק בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 97; ע"פ 5383/97 טמפו תעשיות בירה בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 557, פסקה 18; וע"פ 1027/94, 1192/94 אהרון זילברמן נ' מדינת ישראל דינים עליון, כרך נו 728, פסקה 20. בפסקי דין אלו הדגיש בית משפט העליון את מטרת סעיף 54(א) לחוק ניירות ערך, להסיר סיכונים לא טבעיים שמקורם בעיוותים ופערי מידע הקיימים בשוק, ולהרתיע גורמים שיש בהם כדי ליצור עיוות בתהליך קבלת ההחלטות על ידי המשקיע הסביר, אשר זקוק לשקיפות מידע לשם גיבוש החלטותיו ופעולותיו בשוק ההון.

10. סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968- (להלן: "החוק") קובע לאמור:

"מי שעשה אחד מאלה, דינו - מאסר 5 שנים או קנס פי חמישה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

(2)... השפיע בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך".

הוראה זו נובעת מאופיה המיוחד של ה"סחורה" הנסחרת בבורסה: הואיל וקשה לציבור המשקיעים להעריך את שווי ה"סחורה", שהרי לרוב הציבור אין הכישורים של אנליסטים בעלי ידע כלכלי, הופך הנתון של "מחיר השוק" לנתון דומיננטי בשיקולי המשקיעים בבואם לקנות או למכור מניה. לכן, חשוב ביותר שהמסחר בבורסה יתנהל בצורה שתבטיח ש"מחיר השוק" של המניות אכן יקבע באופן חופשי, ללא התערבות חיצונית מניפולטיבית או מלאכותית, ושהוא ישקף את נקודת המפגש האמיתית בין ההצע והביקוש. פעילות בבורסה שתכליתה היא העלאת שער נייר הערך או הורדתו, משבשת את יכולתם של המשקיעים להעריך את "מחיר השוק" של המניה בצורה נכונה, שכן הם מניחים, כפי שהם אף זכאים להניח, שמאחורי קניות ומכירות של מניות עומדים אך ורק שיקולים כלכליים.

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

בית המשפט העליון הבהיר בשורה של פסקי דין שניתנו בשנים האחרונות את תכליתה החקיקתית של הוראה זו. בע"פ 5052/95 ואקנין הנ"ל בעמ' 653, אמר כבוד הנשיא א. ברק, בהתייחסו למעשה של השפעה בדרכי תרמית על תנודות שער של ניירות ערך לפי סעיף 54(א)(2) לחוק:

"יש בו כדי להתנגש עם כל אחת מההגבלות המונחות ביסוד האיסור. הוא פוגע בהגינות של המסחר; הוא מבוסס על העדר גילוי ועל קביעת מחיר שאינו משקף כל תחזית כלכלית; הוא פוגע באמון הציבור בשוק ניירות הערך, שכן הוא ירתיע משקיעים פוטנציאליים מלפנות לשוק ניירות הערך מחשש שמחיר המניה אינו משקף תחזית כלכלית אלא פעולות מלאכותיות שנעשו ואשר בגינם נקבע מחירו של נייר הערך... אכן, 'בסיס הפעולה הכלכלי של בורסה לניירות ערך וסימן ההיכר לקיומו של שוק תקין והוגן הוא קיום שוק חופשי, שבו נקבעים שערי ניירות הערך על ידי כוחות הצע וביקוש ללא השפעה מניפולטיבית מלאכותית ופעילות של אנשי פנים' (י. ניצני ו-ד. קרת, 'הבורסה לניירות ערך והמערכת השיפוטית - הטיפול במניפולציה בניירות ערך', עיוני משפט ט"ו (תש"ן) 609".

ברע"פ 2184/96 חיים חרובי הנ"ל, אמר כבוד הנשיא א. ברק, בהתייחסו לעבירה לפי סעיף 54(א)(2) לחוק:

"מטרתה של הוראה זו להגן על הציבור. ההוראה נועדה להבטיח הגינות במסחר בשוק ניירות הערך. היא מבקשת להבטיח את אמון הציבור בשוק ניירות הערך (ראה ע"פ 5052/95 ואקנין נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 642, 653). מטרתה של ההוראה אינה למנוע כל סיכון מהשקעות בשוק ניירות הערך. מטרתה היא להסיר סיכונים לא טבעיים שמקורם בעיוותים ובפער מידע הקיימים בשוק (השווה ע"א 5320/90 ברנוביץ' נ' רשות לניירות ערך, פ"ד מו(2) 818, 830; ע"א 218/96 ישקר בע"מ נ. דיסקונט השקעות בע"מ, טרם פורסם). מכאן האיסור שההוראה מטילה על מניפולציה. מטרתה של הוראה זו היא הגנה על המשקיע הסביר ועל רציונאליות ושקיפות המידע שהוא מקבל לשם גיבוש החלטותיו ופעולותיו בשוק ניירות הערך (ראה רע"פ 4827/95 פולק נ. מדינת ישראל, טרם פורסם). היא באה לקדם את יעילותו של שוק ניירות הערך. אכן, סעיף 54(א) לחוק בא להרתיע גורמים מיצירת עיוות בהליך קבלת ההחלטה של המשקיע הסביר (ראה ע"א 1828/93 רשות לניירות ערך נ. גיבור סברניה, פ"ד מט(3) 177, 186)".

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

בע"פ 5383/97 טמפו תעשיות בירה בע"מ ואח' נ. מדינת ישראל (טרם פורסם),
חזר כבוד הנשיא ברק על ההלכות דלעיל (סעיף 18 לפסה"ד), וכך גם בע.פ.
1027/94, 1192/94 אהרון זילברמן נ' מדינת ישראל, דינים עליון, כרך נ"ו 728
(סעיף 20 לפסה"ד).

בע"פ 8573/96, 8620, 8710, 8901 מרקדו ואח' נ' מדינת ישראל, פד"י נ"א(5) 481
("פרשת הדיסקונטאים"), אמר כבוד השופט א. גולדברג בעמ' 519:

"הסלידה ממניפולציה בניירות ערך יסודה בשאיפה לשמור על
עקרון השוק החופשי, שהוא הברית התיכון של שוק ניירות
הערך (השווה):

L. Loss Fundamentals of Securities Regulation [77], at p.
845 ff. השפעות מניפולטיביות על שעריהם של ניירות ערך
נתפסות כמסכנות את פעולתו התקינה של שוק ההון. הן
מאיימות על אמון הציבור, שכספיו מושקעים בבורסה, אם
במישרין ואם באמצעות מתווכים פיננסיים בשוק ההון. אמון זה
הוא חיוני לפעילותו של השוק".

עקרונות אלו, המדגישים את החשיבות העליונה לקיומה של בורסה שהציבור נותן
בה אמון, ואשר מתנהלת על פי כללים של יושר, הגינות וגילוי נאות, הודגשו גם
בפסיקת בית המשפט המחוזי (ראה: ת.פ. (ת"א) 352/79 מדינת ישראל נ. לוינקוף,
פס"מ תש"מ(ב) 221, בעמ' 234, 253; ת.פ. (ת"א) 97/91 מדינת ישראל נ. אהרון
זילברמן (לא פורסם); ת.פ. (ת"א) 73/91 מדינת ישראל נ' מקבץ תשואות, פס"מ
תשנ"ו ב', 157).

בע"פ 1085/95, 1806 טמפו נ. מדינת ישראל (פורסם בדינים ועוד), אמר כבוד
השופט ד"ר ע. מודריק:

"הפעילות בשוק ההון בישראל מוסדרת באמצעות חוק ניירות
ערך. אחת מתכליותיו היא לעודד השקעה בניירות ערך. לית מאן
דפליג כי תנאי מוקדם לעידוד הציבור להשקעה הוא נטיעת אמון
בציבור ביכולתו של השוק להשיג את יעדיו. תהא התכלית של
גיוס הון לקידום יוזמות כלכליות נעלה ככל שתהא, הדבר לא
יצלח אם לא מונח דעת המשקיע שהשוק יהווה עבורו אפיק
חסכון או אפיק להשקעה נושאת פירות. אמון המשקיע בכך,
מותנה בבטחונו שהשוק מתנהל ביושר ובהגינות; שאין הוא
משמש כלי משחק בידי בעלי הון או "מקורבים" או גורמים
מתווכמים המאחזים את דעתו במראית עין שאין תוכנה כברה".

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

11. אשר לרמת הענישה בעבירות בהן עסקינן, הבהיר בית המשפט העליון כי המדיניות המתבקשת היא של הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל לתקופות משמעותיות (ע"פ 5640/97 רייך רפאל נ' מדינת ישראל (פורסם בפדיאור), וע"פ 1027/94 הנ"ל בעניין זילברמן). העבירות על פי סעיף 54(א) הן החמורות שבחוק ניירות ערך, ולא בכדי נקבע להן עונש מאסר מירבי של 5 שנות מאסר.

12. הואיל ומקרה זה הוא הראשון בישראל בו נמצא אדם אשם בביצוע עבירות תרמית בניירות ערך, אשר בוצעו באמצעות האינטרנט, הדגישה התביעה בטיעוניה את החשיבות שרשות ניירות ערך בישראל, כמו גם רשות ניירות ערך בארה"ב (SEC - Securities and Exchange Commission), רואות באכיפת חוק ניירות ערך כנגד עבריינים המשתמשים באינטרנט לביצוע עבירות של תרמית. בארה"ב הוקמה לצורך כך יחידה מיוחדת (Office of Internet Enforcement). במאמר שפורסם בארצות הברית בעניין האכיפה של עבירות ניירות ערך באינטרנט, ואשר נכתב בין היתר על ידי מי שעומד בראש יחידת האכיפה באינטרנט של ה-SEC, מודגשת החשיבות הרבה של רשת האינטרנט כמקור מידע עדכני למשקיעים בשוק ההון, כולל באמצעות לוחות מודעות פיננסיים הקיימים ברשת; מכאן הצורך החיוני באכיפת חוקי ניירות הערך כנגד המנצלים את רשת האינטרנט לביצוע עבירות ניירות ערך. ראה:

John Reed Stark and Joseph J. Cella, SEC Enforcement and the Internet: Meeting the Challenges of the Next Millenium, Business Lawyer, May 1997, on p. 825.

בעניין:

Securities and Exchange Commisssion V. Gary D. Hoke (C.D. Cal., 1999) הורשע הנאשם בבית המשפט המחוזי בקליפורניה בעבירת מרמה בניירות ערך בגין פרסום הודעה כוזבת בלוח מודעות באינטרנט, אשר נועדה להביא לעליית שיעור של מניית Pairgain, ואף הביאה לכך, וזאת למרות שהנאשם לא הפיק רווח מפעילותו (הוא אמנם החזיק במניה, אך לא מכר אותה). כנגד חוק ננקטו גם הליכים אזרחיים על ידי ה-SEC.

בעניין אחר ננקטו הליכים פליליים ואזרחיים (אשר טרם הסתיימו) כנגד סטודנטים שהפיצו באינטרנט מידע כוזב הנוגע למניית NEIP, וזאת בלוח

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

המודעות שבאתר Yahoo! במדור הכלכלי, ובאתרי אינטרנט פיננסיים אחרים. גם
כאן גרם הפרסום לעליית שער המניה בצורה חדה, והנאשמים מכרו אותה תוך
מימוש רווח (ראה):

SEC v. Aziz-Golshani, Melamed, and Derzakharian, C.D. Cal).

גם הרשות לניירות ערך באוסטרליה -

(The Australian Securities and Investments Commission - ASIC) העמידה
לדין כמה נאשמים שהריצו מניה של חברה אמריקאית הנסחרת בנאסדא"ק בשנת
1999, על ידי משלוח דואר אלקטרוני למאות אזרחים ("דואר זבל" - Spam),
ופרסום באתרי אינטרנט פיננסיים, של הודעות בעלות תוכן כוזב. אחד הנאשמים
הורשע, וכנגד כולם ננקטו לאחרונה (חודש מאי 2000) גם הליכים אזרחיים בבית
המשפט המחוזי בדנבר שבקולורדו על ידי ה- SEC בארה"ב (ראה):

Securities and Exchange Commission v. Stephen Hourmouzis and Wayne
Loughnan, USDC D. Colo).

נחישותה של הרשות לניירות ערך בארה"ב לפעול בעניין זה באה לידי ביטוי
לאחרונה (חודש ספטמבר 2000) בעניינו של קטין בן 14, אשר הפיץ הודעות כוזבות
באתרים פיננסיים באינטרנט, תוך שהוא גורף לעצמו רווחים מהעלאת שערי
המניות שלגביהם הפיץ מידע כוזב; כנגד הקטין ננקטו בשלב זה רק הליכים
אזרחיים על ידי ה- SEC:

Securities and Exchange Commission v. Jonathan G. Lebed, A Minor).

13. הנאשם אשם על פי הודאתו גם בעבירה לפי סעיף 3(א)(1) לחוק המחשבים,
תשנ"ה-1995, הקובע לאמור:

"(א) העושה אחת מאלה, דינו - מאסר 5 שנים;

(1) מעביר לאחר או מאחסן במחשב מידע כוזב או עושה
פעולה לגבי מידע כדי שתוצאתה תהיה מידע כוזב או
פלט כוזב;

(2) ...

(ב) בסעיף זה, 'מידע כוזב' ו'פלט כוזב' - מידע או פלט שיש
בהם כדי להטעות, בהתאם למטרות השימוש בהם."

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

הואיל והנאשם הודה בביצוע העבירה הנדונה, לא טענו בפני הצדדים בפירוט לגבי תחולתה על עובדות המקרה. אגב אורחא, אעיר כי ספק הוא בעיני אם סעיף 3(א) לחוק המחשבים חל על המקרה נשוא תיק זה, שבו שיגר הנאשם ממחשבו הודעות כוזבות, על מנת שייקראו על ידי גולשים אחרים באינטרנט. קשה להאמין שחוק המחשבים התכוון ליצור עבירת פשע, שדינה חמש שנות מאסר, כך שתחול על כל מקרה שבו אדם מעביר מידע כוזב לחברו באמצעות מחשב, כמו למשל משלוח דואר אלקטרוני הכולל אמירות שתוכנן אינו אמת. על פני הדברים נראה כי כוונתו של סעיף 3 לחוק המחשבים היתה לאסור הטמעת או השתלת מידע כוזב במחשבו של אדם אחר, על מנת שמידע זה ייצור בסיס נתונים כוזב במחשבו של אותו אחר. לכן נאמר בסעיף זה שהפעולה צריכה להיעשות כך **"שתוצאתה תהיה מידע כוזב או פלט כוזב"** (סעיף 3(א)), וכי מדובר במידע או פלט מטעים **"בהתאם למטרות השימוש בהם"** (סעיף 3(ב)). שאלה זו ניתן להותיר בצריך עיון, מה גם שהחלטתי שלא להרשיע את הנאשם בעבירות נשוא כתב האישום. מכל מקום, חומרת מעשיו של הנאשם איננה נובעת דווקא מהיבט זה של הדברים. לכן אינני מוצא רלבנטיות של ממש לפסקי הדין שהגישה התביעה, אשר נוגעים לנאשמים שביצעו עבירות חמורות של חדירה למחשב, תוך גרימת נזק או החדרת נגיף למחשב הזולת.

14. מוסכם גם על התביעה כי לנאשם לא היתה כוונה להפיק רווח ממעשיו, אם כי אין מחלוקת שיסוד זה איננו חיוני לשם הרשעת הנאשם בעבירות שהוא נמצא אשם בביצוען. יחד עם זאת, הנסיבות בהן בוצעו העבירות על ידי הנאשם בתיק זה הן בהחלט ייחודיות, מבחינה זו שאין להן רקע כלכלי כלשהו. ב"כ הנאשם מפנה בטיעונו בהקשר זה למאמרו של ע. ידלין, **תרמית על השוק - גבולות האחריות המשפטית בגין מצגי-שווא בשוק המשני**, משפטים כ"ז (תשנ"ז), 249, בעמ' 298-299, בו נאמר כי בארה"ב קשה למצוא, ולו מקרה אחד, בו הורשע אדם בעבירות תרמית בניירות ערך, מבלי שהוא או מקורביו יפיקו מכך תועלת אישית.

ב"כ התביעה טענה כי אין חשיבות רבה לעובדה שהנאשם לא ביצע את העבירות נשוא כתב האישום על מנת להפיק רווח אישי, שכן תכליתן של הוראות החוק העונשיות עליהן עבר הנאשם היא להגן על שוק ההון, קרי: האינטרס הציבורי החשוב המחייב קיומו של שוק הון יעיל, לצורך פיתוח הכלכלה. השיקול של רווח אישי רלבנטי אולי לעונש, אך לא לשאלת ההרשעה של הנאשם. ב"כ התביעה הגישה שני פסקי דין, שבהם גזר בית המשפט 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

מאסר על תנאי וקנס גבוה, על נאשמים שהשפיעו בתרמית על שערי ניירות ערך, הגם שבשני המקרים העבירות בוצעו ללא תכנון, עקב דחף רגעי או רוח שטות, ובשניהם הנאשם לא הפיק כל רווח ממעשיו (ת"פ 6562/99 מדינת ישראל נ' רומנו, לא פורסם, ות"פ 1967/95 מדינת ישראל נ' עוזי כהן, לא פורסם). ואולם, יש להבחין בין מקרים בהם העבירות בוצעו על רקע כלכלי, הגם שבסופו של דבר לא הפיק הנאשם כל רווח מביצוען, לבין המקרה בו בוצעו העבירות במנותק מכל הקשר כלכלי רציונאלי, על רקע אישי ונפשי מיוחד - כמו שהדברים נראים במקרה דנא.

15. העבירות שביצע הנאשם לפי חוק ניירות ערך, אינן דורשות, כאמור, כחלק מיסודות העבירה הפקת טובת הנאה אישית: מטרת החוק הייתה למנוע את עצם המעשה של תרמית בניירות ערך, בשל ההשלכות הקשות שיש לכך על אמון הציבור בשוק ההון; מבחינה זו – אין נפקא מינא אם מטרת הנאשם הייתה להפיק רווח, או לגרום נזק לאחרים. כאשר עסקינן בהפצת מידע כוזב המיועד למשקיעים אחרים בבורסה, ישנה חשיבות עליונה גם להרתעתם של "מרעילי בארות" למיניהם, אשר מפיצים מידע כוזב מתוך זדון גרידא, ללא כל כוונת רווח, על מנת ליצור אנדרלמוסיה לגבי מניה מסויימת, או בשוק ההון בכלל. מבחינת המשקיעים הנפגעים מן התרמית, ומן ההיבט הכללי המחייב פעילות תקינה של שוק ההון, אין נפקא מינה אם הפצת המידע הכוזב נעשתה על מנת להפיק רווח אישי, או מתוך כוונה אחרת, שתוצאתה הידועה מראש היא הטעיה של ציבור המשקיעים; הנזק למשקיעים ולשוק ההון הוא היינו הך.

ואולם במקרה דנא, לא רק שלנאשם לא היתה כוונה להפיק רווח, אלא שנראה כי גם לא היתה לו כוונה לגרום נזק למאן דהו. מהודעתו של הנאשם בחקירתו עולה כי הנאשם עצמו הופתע מאוד לגלות את ההשפעה שהיתה להודעותיו על המסחר במניה. יש להביא בחשבון כי הנזק הנגרם מהודעות אנונימיות המופצות באינטרנט הוא מוגבל בהיקפו, מעצם טבעו, שכן סביר להניח שהמשקיע הסביר מתייחס להודעות אלו "בערבון מוגבל" ביותר.

16. כל אלו מביאים אותנו לבחינת נסיבותיו האישיות של הנאשם, שהיוו את הרקע לביצוע העבירות נשוא כתב האישום, מתוך נסיון לנסות ולהבין מה בכל

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

זאת הניע את הנאשם לבצע. ב"כ הנאשם טוען, לאור האמור בהודעתו של הנאשם
ברשות ניירות ערך (שצורפה כנספח א' לטיעוניו), כי מדובר בעבירה שאיננה
מעידה על התנהגות עבריינית, אלא שהיא נובעת מרוח שטות חולפת. בהודעתו
אמר הנאשם כי הוא נהג "כאידיוט", וכל מטרתו היתה לבדוק מה השפעת
הודעותיו על הפעילות בבורסה. לדבריו, הוא נדהם להיווכח איזו השפעה היתה
בפועל להודעותיו, ומיד הבין שעשה טעות גדולה. הנאשם הדגיש כי לא התכוון
לגרום לעליית שער, אלא שהוא נסחף אחר הודעותיו, ושיגר עוד ועוד הודעות כמו
מתוך משחק.

לנוכח טענותיו של הנאשם בהודעתו, צריך להדגיש כי פעילותו באותו יום מסחר,
לא היתה מעידה חד-פעמית, או תולדה של רוח שטות רגעית חולפת: הנאשם הפיץ
8 הודעות כוזבות במהלך יום מסחר שלם, מהבוקר עד הלילה, כשהוא עוקב אחר
השפעת הודעותיו על המסחר במניה, משתמש בארבעה שמות בדויים שונים, ומגיב
בהודעותיו על מהלך המסחר בבורסה, אשר הושפע מהודעותיו. מכאן, שהנאשם
היה מודע לתוצאות של מעשיו כבר במהלך יום המסחר בו פעל, ולא קטע אותם
בעודם באיבם. לו היתה מטרת הנאשם לבחון את השפעת מעשיו על הפעילות
בבורסה, מתוך סקרנות אקדמית טהורה, היה עליו לחדול מהפצת הודעותיו לאחר
שנוכח כי הם גרמו לעליית שער המניה; אך הנאשם המשיך לשגר הודעות, שתוכןן
מתייחס לעליית שעה של מניה אורדן, אשר נבעה מהודעותיו הקודמות של
הנאשם. הנאשם חייב היה להבין - לכל הפחות לאחר שיגור הודעותיו הראשונות -
שהבורסה לניירות ערך איננה מעבדת ניסיון, והמשקיעים האחרים אינם "שפני
ניסיון" שלו.

17. ב"כ הנאשם מעלה בטיעוניו טרזניא כנגד מפעילי האתר "אנליסט און-ליין",
על כך שנמנעו מלפקח על תוכן ההודעות העוברות בלוח המודעות שבאתר, ובכך
איפשרו לנאשם לבצע את העבירות נשוא כתב האישום. לטרזניא זו יש להתייחס
כמו לתלונתו של פורץ לבית עסק, המלין על התרשלותה של חברת האבטחה
ששמרה על המקום. אמנם, טוב היו עושים מפעילי האתר לו היו מפקחים על תוכן
ההודעות המועבר בו, ובמקרים המתאימים אף מתערבים כדי למנוע מעשים מן
הסוג שביצע הנאשם; ואולם הנאשם הוא אחרון הגולשים ברשת הזכאי להעלות
טענה בעניין זה.

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

18. הנאשם אמר בהודעתו עד כמה הוא חושש מתגובתו של אביו למעשיו, אך אין בהודעתו תשובה ברורה לשאלה מדוע בחר לפעול דווקא במניה הקשורה לאביו. ההסבר לשאלה זו, שהיא המפתח להבנת מעשיו של הנאשם, מצוי בתסקיר המבחן, ובחוות דעת פסיכולוגית של ד"ר דני רודי שהגיש ב"כ הנאשם, כפי שיפורטו להלן. שרות המבחן כותב בתסקירו כי התרשם שהעבירות שביצע הנאשם הן חריגות לדרך חייו ואופיו. הנאשם בן 23, רווק, עובד בחברת הי-טק ולומד כלכלה ומנהל עסקים; אין לו עבר פלילי, והוא השלים שירות צבאי מלא, שזכה להערכה על ידי מפקדיו. העבירות בתיק זה בוצעו כמה חודשים לאחר שחרורו של הנאשם מהצבא, ובתסקיר המבחן מפורט הרקע לביצוע העבירות על רקע מצב משפחתי קיים, שאין מקום לפרטו בשל צנעת הפרט. לדעת שירות המבחן, העבירות שביצע הנאשם קשורות לרקע זה. הנאשם הביע חרטה כנה, ואף רגשות בושה, על התנהגותו בפרשה זו, אשר שירות המבחן רואה בה התנהגות ילדותית.

שירות המבחן מביע חשש שהרשעתו של הנאשם תפגע בהמשך עבודתו בחברה ציבורית הנסחרת בבורסה, ורואה חשיבות באי-הרשעתו של הנאשם. ואולם לא התרשמתי כי זה המניע העיקרי להמלצת שירות המבחן שלא להרשיע את הנאשם, ולהסתפק בצו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות. האפשרות של פגיעה במקום העבודה הנוכחי איננה נראית ממשית, ובודאי שאין מדובר בפגיעה בקריירה עסקית שהנאשם כבר עיצב לעצמו. עיקר החשש של שירות המבחן הוא שהרשעתו של הנאשם תפריע לו להשתלב בעבודה בעתיד. חשש זה קיים במידה שווה לגבי רוב הנאשמים.

19. ד"ר דני רודי הגיש חוות דעת פסיכולוגית לגבי מצבו הנפשי של הנאשם בעקבות פרשה זו, וההשפעה האפשרית של הרשעתו בתיק זה. חוות דעת זו כוללת גם ניתוח פסיכולוגי של הרקע למעשיו של הנאשם, והסברים אפשריים להתנהגותו נשוא כתב האישום. לדעת ד"ר רודי, העבירות בוצעו מתוך התנהגות ילדותית, ומתוך מניעים נפשיים שפורטו בחוות הדעת. מבלי להיכנס לפרטי תוכנה של חוות הדעת הפסיכולוגית, אומר רק שעל פי התרשמותי קיים כפי הנראה מניע נפשי למעשיו של הנאשם, שכן, כאמור לעיל, אין מחלוקת שהוא לא ביצע את העבירות על מנת להפיק רווח לעצמו או לאחרים, וגם לא נראה שהדבר נעשה מתוך כוונת זדון טהורה, כדי להזיק למישהו. לאור הרקע לביצוע העבירות, כפי שתואר על ידי ד"ר רודי ושירות המבחן, ברור כי לא בכדי בחר הנאשם במניית אורדן, שהחברה

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

שבשליטת אביו היא בעלת עניין בה. ד"ר רודי סבור בחוות דעתו כי הנאשם כבר העניש את עצמו בצורה חמורה לאחר ביצוע העבירות בתיק זה, עד כדי ביטול חתונתו המתוכננת, ולדעתו הרשעת הנאשם עלולה לחבל בתהליך הטיפול בו.

20. בבואנו לבחון את הרקע שהביא את הנאשם לבצע את העבירות נשוא כתב האישום, לא ניתן להתעלם מהדרך שבה בוצעו, קרי: באמצעות החלפת מסרים עם גולשים אחרים באינטרנט. התחושה של חופש מוחלט, כביכול, מכבלים של חוק וסדר, והאווירה של מציאות מדומה - מוכרים לכל גולש באינטרנט. תחושה זו של חוסר רצינות, לעתים שובבות במובן הרע של המילה, מביאה לא פעם להתנהגות פרועה, מתוך תפישה מוטעית של מציאות וירטואלית, אשר ניזונה במקרים רבים גם מן האנונימיות של הגולשים, אשר מסתתרים על פי רוב מאחורי כינוי או שם בדוי. האמת היא שהאינטרנט הוא כלי הרבה יותר ממשי ומוחשי מכפי שהוא מצטייר בעיני גולשים רבים. על כך יכולות להעיד תוצאות מעשיו של הנאשם שבפני. ואולם ככל שהדבר נוגע לשאלת העונש שיוטל על הנאשם, והאפשרות שיושת עליו צו שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה - יש רלבנטיות מסויימת למדיום שבאמצעותו בוצעו העבירות, ובעיקר כאשר עסקינן בהרשעה ראשונה בישראל בגין עבירות ניירות ערך שבוצעו באינטרנט. העובדה שכנגד הנאשם הוגש כתב אישום בגין עבירות שכאלו, אשר בוצעו דרך האינטרנט, תסייע, יש להניח, להורדת גולשים כאלו ואחרים, אשר משתמשים באינטרנט לשם ביצוע עבירות, מן החלל הקיברנטי בו הם מרחפים, לקרקע המציאות.

21. לאחר שהבאתי בחשבון את כל השיקולים המפורטים לעיל, הנוגעים להלכות בנושא ההימנעות מהרשעתו של נאשם שביצע עבירה; התכלית החקיקתית של ההוראות העונשיות עליהן עבר הנאשם; הנסיבות המיוחדות של ביצוע העבירה; נסיבותיו האישיות של הנאשם וגילו הצעיר; המלצת שירות המבחן; והעובדה שהנאשם הוא הראשון בישראל הנותן את הדין על מעשי תרמית בניירות ערך שבוצעו באינטרנט - הגעתי למסקנה, לאחר התלבטות, כי אין למצות עם הנאשם את הדין במקרה זה, וניתן להסתפק בעונש של שירות לתועלת הציבור בלא הרשעה.

שוכנעתי כי מדובר במקרה שנסיבותיו הן מיוחדות, כאשר נתתי משקל מיוחד לנסיבות האישיות יוצאות הדופן בהן בוצעו העבירות בתיק זה, שלא על מנת

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

1 להפיק רווח וגם לא במטרה לגרום נזק, כמו גם לעובדת ראשוניותה של הרשעה זו,
2 אשר מוטב כי תשמש תמרור אזהרה לגבי העתיד לבוא. בשל ייחודו של מקרה זה,
3 שבוודאי אינו אופייני לעבירות של תרמית בניירות ערך, לא תפגע כתוצאה מאי-
4 הרשעתו של הנאשם שורת השוויון בפני החוק, מה גם שמדובר במקרה הראשון בו
5 הועמד לדין אדם בשל תרמית בניירות ערך שבוצעה באמצעות העברת מסרים
6 באתר שיחות באינטרנט. כמו כן נראה לי כי לא תהיה פגיעה של ממש באינטרס
7 הציבורי הדורש התרעת הרבים בעבירות מסוג זה, ואף זאת בשל נסיבותיו יוצאות
8 הדופן של מקרה זה. עצם העמדתו של הנאשם לדין, בוודאי היוותה גורם מרתיע
9 ביותר מבחינתו של הנאשם, ואין לי ספק שהוא עצמו לא ישוב לבצע עבירות
10 שכאלו. אשר להתרעת הרבים – הרי שהעמדתו של הנאשם לדין, לראשונה
11 בישראל, בעבירות של תרמית בניירות ערך שבוצעה באמצעות החלפת דעות
12 אנונימית באינטרנט, תשמש מכאן ולהבא גורם מרתיע לציבור המשתמשים
13 במדיום זה, גם בהעדר הרשעה במקרה מיוחד זה. אינני מתעלם, חלילה, מן
14 התכלית החקיקתית של סעיף 54 לחוק ניירות ערך, כפי שהיא בוארה בהלכות
15 שפורטו מעלה. ואולם, ספק הוא בעיני עד כמה גדולה היא הפגיעה באמון הציבור
16 בשוק ההון, כתוצאה ממעשיו של הנאשם: סעיף 54 לחוק, כפי שהבהיר הנשיא א.
17 ברק בע"פ 5052/95 הנ"ל בעניין ואקנין, "לא בא למנוע מעשי טיפשות וסיכלות".
18 מי שמסתמך לצורך השקעותיו בבורסה על שמועות המופצות באינטרנט בצורה
19 אנונימית – איננו, סביר להניח, האדם שעמד לנגד עיני המחוקק, כאשר העניק
20 גושפנקה חקיקתית לעקרונות הגילוי הנאות והשקיפות העומדים בבסיס סעיף 54
21 לחוק, אם כי גם אדם שכזה זכאי להגנת החוק.

22

23 **22.** לאור כל האמור לעיל הגעתי לכלל מסקנה כי בנסיבות המקרה, ולנוכח
24 נסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שפורטו לעיל, יש להעדיף את השיקולים
25 האינדיווידואליים הנוגעים לנאשם, על פני האינטרס הציבורי ושיקולי הרתעת
26 הרבים. נראה לי כי הרשעת הנאשם במקרה דנא, על כל ההשלכות הקשות הנובעות
27 מכך, כפי שתוארו בתסקיר המבחן ובחוות העת הפסיכולוגית, איננה עומדת ביחס
28 ישר לחומרת העבירות שביצע, כאשר מביאים בחשבון כי העבירות נעשו – באופן
29 חריג ביותר – שלא למטרת רווח, ובלא כוונת זדון. שוכנעתי כי מדובר באירוע
30 מקרי, שבוודאי איננו מאפיין את התנהגות הנאשם דרך כלל, ואף איננו מהווה
31 ביטוי לדפוס מחשבה עברייני. הנאשם פעל מתוך התנהגות ילדותית ומטופשת, על
32 רקע נפשי ואישי שפורט בתסקיר המבחן ובחוות הדעת הפסיכולוגית, ובלא שהיתה

בתי המשפט

תפ 010334/00

בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו

בפני כב' השופט ד"ר עמירם בנימיני

לו מודעות פלילית מלאה למעשיו. לכן נטל הנאשם אחריות מלאה למעשיו, והביע
בושה וחרטה מלאה על התנהגותו, מייד כאשר הובא לחקירה.

23. לאור כל האמור לעיל, אני מטיל על הנאשם עונש של שירות לתועלת
הציבור בלא הרשעה, ומחייב אותו לבצע שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300
שעות, כפי שפורט בתסקיר המבחן, ותחת פיקוח שירות המבחן. הסברתי לנאשם
את הצפוי לו אם לא יבצע את העבודות כסדרן.

24. זכות ערעור תוך 45 יום.

25. המזכירות תשלח העתק מהחלטה זו לשירות המבחן.

ניתן, הודע והותר לפרסום, היום 13.3.01, י"ח באדר תשס"א, בנוכחות ב"כ
התביעה, ב"כ הנאשם והנאשם.

ד"ר עמירם בנימיני

שופט